

PITANJA ZA PRIPREMU PRIJEMNOG ISPITA IZ PREDMETA OSNOVI EKONOMIJE

1. Ključni ekonomski principi su:
 - a) informisanost i pravednost,
 - b) produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost,
 - c) organizovanost, uravnoteženost i obuhvatnost.

2. Maksimiranje profita preduzećima obezbeđuje:
 - a) viši nivo zarada zaposlenih i smanjenje stambenih fondova preduzeća,
 - b) neprekidni rast i razvoj preduzeća, primenu naučno-tehnoloških dostignuća, viši nivo dohotka (plata), viši nivo investiranja i sl.,
 - c) viši nivo životnog standarda stanovništva.

3. Opšte pravilo ponude glasi:
 - a) sa rastom cena smanjuje se i ponuđena količina, a sa padom cena dolazi do povećanja ponuđene količine robe,
 - b) sa rastom cene raste i ponuđena količina robe, dok sa padom cena ponuđena količina robe se smanjuje,
 - c) sa promenom cene ponuđena količina robe se ne menja.

4. Troškovi poslovanja preduzeća su:
 - a) izdaci i rashodi preduzeća
 - b) podizanje kratkoročnih kredita,
 - c) naplata potraživanja.

5. Otvorena privreda je:
 - a) privreda koja je uključena u međunarodnu trgovinu
 - b) privreda koja sarađuje samo sa susedima,
 - c) privreda koja sarađuje samo sa svojim kontinentom.

6. Ponuda i tražnja su važni elementi:
 - a) tržišta,
 - b) organizacije,
 - c) resursa.

7. Komplementarni faktori proizvodnje su oni faktori proizvodnje koji se:

- a) mogu međusobno zamenjivati bez ograničenja,
- b) ne mogu se zamenjivati, jer povećanje utroška jednog faktora proizvodnje zahteva povećanje utroška i drugih faktora proizvodnje

8. Ciljevi osnivanja privrednog društva su:

- a) obavljanje delatnosti u cilju sticanja dobiti
- b) podmirenje potreba društva

9. Ponuda robe je uslovljena:

- a) stvarnom potrošnjom stanovništva (domaćinstva) i državnih preduzeća na nivou nacionalne ekonomije,
- b) cenama po kojima se robe i usluge prodaju i troškovima proizvodnje,
- c) plasmanom (realizacijom) roba i usluga na domaćem tržištu.

10. Devizno tržište je:

- a) mesto na kome se vrši prodaja deviznih obveznica i akcija,
- b) mesto na kome se vrši kupovina deviznih hartija od vrednosti,
- c) mesto na kome se vrši kupoprodaja deviza i formira devizni kurs.

11. Monetrana ravnoteža je usaglašenost između:

- a) akumulacije i investicija,
- b) deviznih priliva i odliva,
- c) raspoložive i potrebne količine novca u jednoj zemlji.

12. Tržišna privreda je privreda u kojoj:

- a) država reguliše cene,
- b) se cene slobodno formiraju na tržištu,
- c) su cene iskazane u stranim valutama

13. Obveznice su:

- a) dužničke hartije od vrednosti,
- b) vlasničke hartije od vrednosti,
- c) derivatne hartije od vrednosti.

14. Duopol je stanje na tržištu sa:

- a) dva prodavca,
- b) nekoliko prodavaca,
- c) mnoštvom prodavaca.

15. Dohodak zajmovnog kapitala je:

- a) renta,
- b) kamata (kao prinos na uložena sredstva),
- c) nadnica.

16. Intenzivnost rada je:

- a) stepen trošenja premeta rada,
- b) stepen trošenja rada u jedinici vremena (gotovo uvek rezultira u većem obimu proizvodnje),
- c) stepen trošenja sredstava za rad.

17. Princip ekonomičnosti (E) predstavlja zahtev da se:

- a) proizvede određen obim proizvodnje uz što manje ulaganja ljudskog rada,
- b) proizvede određena vrednost uz što niže (minimalne) troškove faktora proizvodnje,
- c) ostvari određen dohodak za što kraće vreme.

18. Robni promet obuhvata:

- a) fazu nabavke i fazu prodaje finalnih dobara
- b) fazu prodaje i fazu kupovine,
- c) fazu prodaje i fazu naplate.

19. Potrošnja je:

- a) promet u maloprodaji,
- b) proces zadovoljavanja potreba,
- c) konzumiranje berzanskih proizvoda.

20. Inflacija je posledica:

- a) veće količine novca u opticaju od potrebne količine,
- b) manje količine novca u opticaju od potrebne količine,
- c) jednakosti količine novca u opticaju i potrebne količine.

21. Varijabilni troškovi se sa promenom obima proizvodnje:
- menjaju,
 - ostaju stalni
22. Kamatna stopa je odnos između:
- kamate i akcijskog kapitala ,
 - kamate i trgovačkog kapitala,
 - kamate i zajmovnog kapitala.
23. Trgovački rabat je razlika između:
- prodajne i prosečne nabavne cene trgovca,
 - nivelisane prodajne i nabavne cene trgovca,
 - prodajne i nabavne cene trgovca.
24. Novac ima funkciju blaga ako je:
- oročen,
 - tezaurisan,
 - konvertovan.
25. Ključni ekonomski principi su:
- informisanost i pravednost,
 - organizovanost, uravnoteženost i obuhvatnost,
 - produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost.
26. Predmeti rada (sirovine) su:
- repromaterijal i alati,
 - polufabrikati i komponente za ugradnju,
 - materije (sirovine i repromaterijali) na koje ljudi deluju svojim umnim i fizičkim sposobnostima uz pomoć mašina, uređaja i alata da bi ih prilagodili svojim potrebama.
27. Makroekonomija proučava:
- ekonomske zakonitosti na nivou ukupne privrede (nacionalne ekonomije),
 - pravila upravljanja velikim preduzećima,
 - najveća robna tržišta (nafte, automobila, lekova).
28. Platni bilans čine:
- finansijski i valutni bilans,
 - bilans tekućih transakcija i bilans kapitalnih (finansijskih) transakcija,
 - bilans usluga i devizni bilans.

29. Devize su:

- a) efektivni strani novac, zlatnici i srebrnjaci,
- b) sva potraživanja izražena u stranoj valuti (depoziti, menice, čekovi i sl.) kao i efektivni strani novac (novčanice i kovani novac), osim zlatnika i srebrnjaka,
- c) sve obaveze izražene u stranoj valuti, kao i efektivni strani novac, uključujući zlatnik i srebrnjake.

30. Kamata je:

- a) finansijski prinos od akcija,
- b) finansijski prihod od novčanih fondova i pozajmljenih novčanih sredstava,
- c) finansijski prinos od gotovog novca u blagajni.

31. Fiksni troškovi u odnosu na obim proizvodnje su:

- a) zavisni,
- b) delimično zavisni,
- c) nezavisni.

32. Banknota je:

- a) papirni novac,
- b) kovani novac,
- c) žiralni novac

33. Monopol je stanje na tržištu sa:

- a) jednim prodavcem,
- b) dva kupca,
- c) više prodavaca.

34. Dividenda je dohodak od:

- a) akcija,
- b) štednih uloga,
- c) obveznica.

35. Amortizacija je proces rabaćenja (trošenja):

- a) sredstava za rad (mašine, uređaji)
- b) materijala,
- c) zemljišta.

36. Tržišna cena je:

- a) prosečna cena proizvodnje,
- b) cena koštanja,
- c) novčani izraz tržišne vrednosti robe.

37. Mikroekonomija proučava:

- a) ponašanje pojedinačnih privrednih i vanprivrednih subjekata (preduzeća, domaćinstava),
- b) ponašanje neprivrednih subjekata,
- c) javnu potrošnju.

38. Inflacija je:

- a) neprekidan rast opšteg nivoa cena,
- b) neprekidan pad opšteg nivoa cena,
- c) povremen rast opšteg nivoa cena.

39. Akcije su:

- a) dužničke hartije od vrednosti,
- b) vlasničke hartije od vrednosti,
- c) derivatne hartije od vrednosti.

40. Devizni kurs je:

- a) berzanska cena zlata,
- b) cena strane valute na domaćem tržištu,
- c) projekcija deviznog bilansa.

41. Prihod od obveznica je:

- a) kamata,
- b) dividenda,
- c) renta.

42. Profit predstavlja razliku između:

- a) vrednosti sredstava za rad i fiksnih troškova,
- b) ukupnog prihoda i varijabilnih troškova,
- c) ukupnih prihoda i ukupnih troškova poslovanja.

43. Fiksni troškovi su:

- a) troškovi sredstava za rad,
- b) troškovi prometa,
- c) transportni troškovi.

44. Tražnja određene vrste robe zavisi od:
- a) kvaliteta, cena robe i troškova amortizacije,
 - b) raznovrsnosti ponude i cene koštanja,
 - c) prihoda (dohotka) stanovništva, cena robe i potreba (ukusa, želja, navika) potrošača.
45. Slobodna konkurencija je tržišno stanje sa:
- a) dva prodavca i dva kupca,
 - b) malim brojem prodavaca i kupaca,
 - c) velikim brojem prodavaca i kupaca
46. Dividendna stopa je odnos između:
- a) dividende i zajmovnog kapitala,
 - b) dividende i trgovačkog kapitala,
 - c) dividende i akcijskog kapitala.
47. Osnovne funkcije novca su:
- a) ravnomerna raspodela društvenog proizvoda,
 - b) uravnoteženje odnosa potrošnje i štednje,
 - c) mera vrednosti, sredstvo prometa, sredstvo plaćanja, tezaurisanje i svetski novac.
48. Princip rentabilnosti (R) iskazuje da se:
- a) proizvede određen obim proizvodnje u što kraće vreme,
 - b) ostvari određen dohodak uz štomanje ulaganja faktora proizvodnje, odnosno: $R = \text{dohodak} / \text{osnovna} + \text{obrotna sredstva}$
 - c) proizvede određen obim proizvodnje uz što manji utrošak materijala.
49. Osnovni faktori proizvodnje su:
- a) radna snaga, sredstva za rad i predmeti rada, odnosno radna snaga, zemljište i kapitalna dobra,
 - b) mašine, oprema i zgrade,
 - c) materijali i oruđa za rad.
50. Stalni ili fiksni kapital uložen je:
- a) sredstva za proizvodnju,
 - b) radnu snagu i predmete rada,
 - c) sredstva za rad.

51. Novac kao prometno sredstvo se može prikazati obrascem:
- R-N-R,
 - R-R,
 - N-R-N'.
52. Velike društvene podele rada su:
- odvajanje stočarstva od zanatstva, pojava trgovine u industriji,
 - pojava stočarstva, zemljoradnje i trgovine,
 - odvajanje stočarstva od zemljoradnje, pojava zanatstva i trgovine.
53. Faktori materijalne proizvodnje su:
- zemlja, priroda, klima,
 - sredstva za rad, predmeti rada i ljudski rad,
 - proizvodne snage društva.
54. Sredstva za rad čine:
- oruđa za rad,
 - oruđa za rad, sistemi sudova i materijalni uslovi proizvodnje,
 - mašine, alati, postrojenja i uređaji.
55. Ekonomija kao nauka istražuje:
- zakonitosti u ekonomskoj oblasti društvenog života (proizvodnja, raspodela, razmena i potrešnja),
 - zakonitosti opšte potrošnje,
 - organizaciju društvenog života.
56. Efektivni strani novac je:
- moneta,
 - valuta,
 - deviza.
57. Poslovne banke imaju ključnu ulogu zato što:
- osiguravaju posao zaposlenim,
 - kontrolišu novčanu masu,
 - one kreiraju depozitni novac.
58. Ako se kamata uveća investicije:
- padaju,
 - ne menjaju se,
 - rastu.

59. Ravnotežna cena je:
- a) cena za sva dobra,
 - b) najmanja cena koja se traži za dobro,
 - c) cena za koju je ponuda=tražnji.
60. Sa smanjivanjem tražnje:
- a) raste ravnotežna cena i količina,
 - b) cena i količina pada,
 - c) raste cena, pada količina.
61. Sa povećanjem tražnje:
- a) raste ravnotežna cena i količina,
 - b) raste cena, pada količina,
 - c) pada cena, raste količina.
62. Sa smanjivanjem ponude:
- a) raste ravnotežna cena i količina,
 - b) raste cena, pada količina,
 - c) pada cena, raste količina.
63. Sa povećanjem ponude:
- a) raste ravnotežna cena i količina,
 - b) raste cena, pada količina,
 - c) pada cena, raste količina.
64. Ponuđena količina je:
- a) količina koju firme žele da prodaju u određenom periodu,
 - b) količina koju firme zaista prodaju,
 - c) količina koju domaćinstva očekuju od firmi.
65. Tražnja pokazuje količinu dobara koju potrošači žele i mogu da kupe u zavisnosti od cena?
- a) tačno,
 - b) netačno,
 - c) ponekad je tačno.
66. Ono čega se odričemo da bismo nešto dobili je:
- a) varijabilni trošak,
 - b) trošak kapitala,
 - c) oportunitetni trošak.

67. Lična štednja je:

- a) deo dohotka na koji se plaća porez,
- b) deo dohotka koji nije potrošen,
- c) deo dohotka koji je potrošen.

68. Raspoloživi dohodak je:

- a) ukupan dohodak plus transferna plaćanja,
- b) ukupan dohodak plus porezi i transferi,
- c) ukupan dohodak plus transferi minus direktni porezi.

69. Spoljnotrgovinski deficit postoji kada:

- a) državni rashodi su veći od prihoda,
- b) izvoz je manji od uvoza,
- c) državni prihodi su veći od rashoda

70. Višak državnih rashoda nad prihodima je:

- a) spoljnotrgovinski deficit,
- b) budžetski deficit,
- c) budžetski suficit

71. U fazi recesije nezaposlenost:

- a) raste,
- b) opada,
- c) raste sa rastom dohotka.

72. Broj ljudi bez posla koji ga aktivno traže u odnosu na broj zaposlenih i nezaposlenih je:

- a) radno aktivno stanovništvo,
- b) stopa traganja za poslom,
- c) stopa nezaposlenosti.

73. Realna vrednost novca je:

- a) količina roba koju on može da kupi,
- b) zlato koje je podloga,
- c) garancija da će ga država štampati.

74. Stagflacija je stanje u kome:

- a) inflacija raste, a nezaposlenost pada,
- b) inflacija i nezaposlenost rastu,
- c) inflacija i nezaposlenost padaju.

75. Recesija je:

- a) blaga ekonomska kriza,
- b) duboka ekonomska kriza,
- c) faza oživljavanja privredne aktivnosti

76. Ekonomska disciplina koja proučava pojave na nivou pojedinačnih ekonomskih subjekata-pojedinaca kao potrošača i proizvođača, firmi:

- a) makroekonomija,
- b) mikroekonomija,
- c) subjektivna ekonomija.

77. Osnovni ekonomski problem je:

- a) sučeljavanje potrošača sa ograničenom proizvodnjom,
- b) sučeljavanje ograničenih resursa sa neograničenim potrebama,
- c) sučeljavanje pojedinaca sa mogućnošću zapošljavanja.

78. Povećana štedljivost u situaciji nedovoljne zaposlenosti dovodi do:

- a) pada proizvodnje i povećanja nezaposlenosti,
- b) pada proizvodnje i rasta nezaposlenosti,
- c) pada proizvodnje i porasta cena

79. Ekonomska disciplina koja proučava pojave na nivou ekonomije u celini:

- a) makroekonomija,
- b) ekonomija,
- c) subjektivna ekonomija.

80. Stagflacija je istovremena pojava:

- a) inflacije i nezaposlenosti,
- b) inflacije i budžetskog deficita,
- c) inflacije i budžetskog suficita.

81. Ako stanovništvo odluči da drži više gotovog novca, a manje depozita u bankama tada će rezerve banke:

- a) opasti zajedno sa ponudom novca,
- b) opasti, ali se ponuda novca neće promeniti,
- c) porasti zajedno sa rastom ponude novca.

82. Obavezne rezerve su:
- iznos u kom se banke mogu zaduživati kod Centralne banke,
 - iznos koji banka mora da drži u odnosu na svoje depozite,
 - rezerve koje banka mora da drži prema broju i tipu kredita koje izdaje.
83. Ako želi da poveća ponudu novca Centralna banka može da:
- proda državne obveznice,
 - poveća eskontnu stopu,
 - smanji obavezne rezerve.
84. Kapital se prema kriterijumu proizvodnje vrednosti deli na;
- stalni i opticajni,
 - fiksni i varijabilni,
 - postojani i varijabilni.
85. Dohodak koji se stiče samo po osnovu kapital funkcije jeste:
- profit,
 - dividenda,
 - preduzetnička dobit.
86. Nominalna kamatna stopa je jednaka:
- realna kamatna stopa – očekivana stopa inflacije,
 - realna kamatna stopa + očekivana stopa inflacije,
 - očekivana stopa inflacije – realna kamatna stopa.
87. Vrste kreditnog novca su:
- banknota, obveznica, barirani ček, menica
 - menica, barirani ček, gotovina, akcija,
 - banknota, menica, gotovinski ček sa odloženim plaćanjem
88. Realna kamatna stopa je jednaka:
- nominalna kamatna stopa +očekivana stopa inflacije,
 - nominalna kamatna stopa – očekivana stopa inflacije,
 - očekivana stopa inflacije – nominalna kamatna stopa.
89. Kada je marginalni trošak veći od prosečnog ukupnog troška:
- marginalni trošak se ne menja,
 - marginalni trošak opada,
 - prosečni ukupan trošak raste.

90. Ekonomija obima se dešava kada:

- a) prosečni fiksni troškovi opadaju,
- b) prosečni fiksni troškovi su konstantni,
- c) dugoročni prosečni troškovi opadaju sa porastom outputa.

91. Vrednost robe predstavlja:

- a) svojstvo robe da može da zadovolji neku ljudsku potrebu,
- b) konkretan ljudski rad uložen u proizvodnju neke robe,
- c) materijalizovani (apstraktni) rad uložen u proizvodnju neke robe.

92. Na konkurentnom tržištu, nijedno preduzeće ne može da utiče na tržišnu cenu, jer:

- a) postoje brojni drugi prodavci koji nude identičan proizvod,
- b) potrošači imaju veći uticaj na tržišnu cenu nego proizvođači,
- c) državna intervencija sprečava preduzeća da utiču na cene.

93. Koji od sledećih nizova događaja se odvija po tačnom redosledu:

- a) povećanje ponuđene količine-povećanje cene-smanjenje tražnje,
- b) povećanje cene-povećanje tražnje-povećanje ponuđene količine,
- c) povećanje tražnje-povećanje cene-povećanje ponuđene količine.

94. Praktični značaj poznavanja ekonomskih zakona ogleda se u tome što:

- a) na osnovu poznavanja ekonomskih zakona možemo da objasnimo delovanje svih ostalih društvenih zakona,
- b) ljudi treba da poznaju ekonomske zakone kako bi izbegli negativne posledice delovanja ovih zakona, a iskoristili njihove pozitivne efekte,
- c) poznavajući ekonomske zakone ljudi mogu da promene njihovo delovanje.

95. Ekonomski zakoni se razlikuju od prirodnih:

- a) jer su nužni i nezavisni od volje ljudi,
- b) jer imaju istorijski karakter,
- c) jer su predmetno i vremenski univerzalni.

96. Rani mrazevi koji su zahvatili vinograde na Fruškoj gori će izazvati:

- a) povećanje tražnje za vinom, povećanje cene,
- b) povećanje ponude vina, smanjenje cene,
- c) smanjenje ponude vina, povećanje cene.

97. Deficit platnog bilansa neke zemlje predstavlja:

- a) dugovanje koje se mora tokom godine izmiriti zlatom ili iz deviznih rezervi,
- b) dugovanje koje se mora u narednom periodu izmiriti kreditima,
- c) dugovanje koje se u narednom periodu mora izmiriti uvozom i izvozom robe i usluga .

98. Akcija kao hartija od vrednosti određuje:

- a) udeo svih ekonomskih aktivnosti preduzeća na tržištu,
- b) udeo akcionara u imovini privrednog društva,
- c) udeo preduzeća u holding kompaniji

99. Bankarski poslovi obuhvataju:

- a) poslove platnog prometa i poslove kreditiranja,
- b) poslove kreditiranja međunarodnog platnog prometa države,
- c) poslove kreditiranja građana i pravnih lica.

100. Međunarodno monetarni fond je:

- a) isto što i Svetska banka,
- b) Specijalna agencija Ujedinjenih nacija,
- c) Svetska trgovinska organizacija.

101. Proizvodna funkcija je:

- a) odnos između obima proizvodnje i angažovanih faktora proizvodnje,
- b) odnos između proizvodnje i ukupnog prihoda,
- c) Matematički izraz proizvodnje preduzeća.

102. Siva ekonomija obuhvata:

- a) ekonomske aktivnosti koje se obavljaju na tzv. "crnom tržištu",
- b) skup ekonomskih aktivnosti koje se obavljaju van institucionalnog privrednog ambijenta,
- c) skup ekonomskih aktivnosti koje se obavljaju u tzv "zelenoj zoni".

103. Restrukturiranje preduzeća obuhvata:

- a) ponovno poslovno struktuiranje preduzeća prema promenjenim tržišnim uslovima,
- b) restituciju svojinske osnove preduzeća,
- c) promenu izgleda i organizacije velikih poslovnih sistema.

104. Cena koštanja je:

- a) cena po kojoj se roba prodaje na tržištu,
- b) troškovi proizvodnje svedeni na jednicu proizvoda,
- c) Ukupni varijabilni troškovi proizvodnje jednog proizvoda.

105. Radna snaga, sredstva za rad i predmeti rada su:

- a) osnovni faktori proizvodnje,
- b) sredstva za reprodukciju preduzeća,
- c) tri oblika kapitala

106. Protekcionizam se zalaže za:

- a) Pобољшanje svog položaja na domaćem tržištu,
- b) zaštitu nacionalnog tržišta od strane konkurencije,
- c) zaštitu monopola od strane konkurencije.

107. Trampa je:

- a) oblik razmene roba na tržištu,
- b) najjednostavniji oblik razmene roba,
- c) razmena robe za novac.

108. Društvena podela rada je:

- a) raspodela materijalnog bogatstva između članova jednog društva,
- b) opredeljivanje članova jednog društva da se bave određenom vrstom delatnosti u društvenoj proizvodnji,
- c) društveni plan podele proizvodnih delatnosti kojima će se baviti određeni privredni subjekti.

109. Elastičnost ponude označava mogućnost prilagođavanja ponude robe njenoj:

- a) tražnji,
- b) količini,
- c) ceni.

110. Konkurentost je:

- a) sposobnost da se proizvede kvalitetan proizvod,
- b) borba roba na tržištu,
- c) sposobnost ponuđača robe da bude bolji od drugog na tržištu.

111. Berza je:

- a) stalno organizovano tržište vrednosnim papirima,
- b) stalno organizovano tržište robe iz robnih rezervi,
- c) stalno organizovano tržište vrednosnim papirima, novcem, robom i uslugama.

112. Varijabilni troškovi se menjaju zavisno od obima proizvodnje, pa su u odnosu na proizvodnju:

- a) Nepromenljivi,
- b) Proporcionalni,
- c) Konstantni.

113. Društveni proizvod je veći od nacionalnog dohotka za:

- a) Vrednost amortizacije,
- b) Vrednost predmeta rada,
- c) Vrednost materijala za reprodukciju.

114. Broker je:

- a) Posrednik u trgovini koji zaključuje ugovore u svoje ime i za svoj račun,
- b) posrednik u trgovini koji zaključuje ugovore u tuđe ime, a za tuđ račun,
- c) trgovac hartijama od vrednosti.

115. Drštveno bogatstvo su sva nagomilana materijalna dobra kojima raspolaže društvo, a:

- a) Proizvod su rada svih privrednih subjekata i građana u jednoj godini,
- b) Proizvod su rada prošlih i sadašnjih generacija određene zajednice,
- c) Obuhvata sva novčana sredstva sa kojima raspolaže određena zajednica.

116. Devizno tržište je:

- a) mesto na kome se vrši prodaja deviznih obveznica i akcija,
- b) mesto na kome se vrši kupoprodaja deviza i formira devizni kurs,
- c) mesto na kome se vrši kupovina deviznih hartija od vrednosti.

117. Neto investicije predstavljaju razliku između:

- a) bruto investicija i amortizacije,
- b) bruto prihoda i troškova,
- c) bruto profita i poreza.

118. Dividenda je dohodak od:

- a) akcija,
- b) štednih uloga,
- c) nekretnina.

119. Revalorizacija je:

- a) povećanje tržišne cene zlata,
- b) zakonsko povećanje vrednosti nacionalne valute u odnosu na druge valute,
- c) nivelacija veleprodajnih cena.

120. Elastičnost tražnje je:

- a) mogućnost prilagođavanja tražnje promenama cena,
- b) mogućnost prilagođavanja proizvodnje promenama cena,
- c) mogućnost prilagođavanja ponude promenama cena.

121. Devizni kurs je:

- a) berzanska cena zlata,
- b) projekcija deviznog bilansa,
- c) cena strane valute izražena u domaćoj valuti

122. Robni promet obuhvata:

- a) fazu nabavke (N-P) i fazu prodaje (P-N),
- b) fazu prodaje (R-N) i fazu kupovine (N-R)
- c) fazu prodaje (P-N) i fazu naplate (N-P).

123. Trgovačka marža (rabat) je:

- a) razlika između prodajne i nabavne cene trgovca, namenjena pokriću troškova prometa i ostvarivanja profita
- b) maloprodajni popust za odloženo plaćanje,
- c) raspon nivelisanih cena u maloprodaji.

124. Stopa amortizacije je odnos između:

- a) amortizacije i utrošenih predmeta rada,
- b) amortizacije i zalihe materijala,
- c) amortizacije vrednosti angažovanih sredstava rada u proizvodnji.

125. Slobodna konkurencija je tržišno stanje sa:

- a) dva prodavca i dva kupca,
- b) malim brojem prodavaca i kupaca,
- c) velikim brojem prodavaca i kupaca.

126. Inflacija nastaje kada je u opticaju:

- a) veća količina novca od potrebne,
- b) manja količina novca od potrebne,
- c) količina novca jednaka potrebnoj količini.

127. Najvažnije funkcije novca su:

- a) uravnoteženje odnosa potrošnje i štednje,
- b) mera vrednosti, sredstvo prometa, sredstvo plaćanja, tezaurisanje i svetski novac,
- c) ravnomerna raspodela društvenog proizvoda.

128. Ekonomičnost izražava zahtev da se:

- a) proizvede određen obim proizvodnje uz što manje ljudskog rada,
- b) ostvari određeni dohodak uz što kraće vreme,
- c) proizvede određena vrednost uz što niže troškove faktora proizvodnje.

129. Osnovni faktori proizvodnje su:

- a) radna snaga, sredstva za rad i predmeti rada,
- b) mašine, uređaji i oprema,
- c) materijali i oruđa za rad.

130. Ekonomija kao nauka istražuje:

- a) zakonitosti u ekonomskoj oblasti društvenog života,
- b) indikatore ekonomičnosti,
- c) organizacija društvenog života.

131. Platni bilans čine:

- a) finansijski i valutni bilans,
- b) bilans usluga i devizni bilans,
- c) bilans tekućih transakcija i bilans kapitalnih transakcija.

132. Profitna stopa je pokazatelj:

- a) produktivnosti,
- b) rentabilnosti
- c) ekonomičnosti

133. Fiksni troškovi su:

- a) troškovi sredstava za rad,
- b) troškovi predmeta rada,
- c) transportni troškovi.

135. Deflacija nastaje kada je u opticaju:

- a) veća količina novca od potrebne,
- b) manja količina novca od potrebne,
- c) količina novca jednaka potrebnoj količini.

136. Društvena reprodukcija prema razmerama (obimu) može biti:

- a) naturalna i robna,
- b) jednostavna i složena,
- c) prosta, proširena i umanjena.

137. Nacionalni dohodak se raspoređuje na:

- a) ličnu potrošnju i akumulaciju,
- b) ličnu potrošnju i amortizaciju,
- c) amortizaciju i akumulaciju.

138. Proizvodni odnosi su:

- a) odnosi između radnika i menadžera u industriji,
- b) odnosi između ljudi u procesu društvene proizvodnje,
- c) odnosi između poslodavaca, sindikata i države.

139. Potrošnja je:

- a) proces zadovoljavanja ljudskih potreba,
- b) promet u maloprodaji,
- c) konzumiranje berzanskih proizvoda.

140. Fleksibilni devizni kurs je:

- a) kurs koji se slobodno formira pod uticajem ponude i tražnje deviza na deviznom tržištu,
- b) kurs koji formiraju menjačnice u međusobnim transakcijama,
- c) kurs koji formiraju brokeri i dileri na robnim berzama.

141. Platni bilans je:

- a) sistematski pregled priliva i odliva deviza rezidenata i nerezidenata izražen u raznim originalnim valutama,
- b) sistematski pregled robnog izvoza i uvoza, iskazan u novčanim jedinicama,

c) sistematski pregled svih ekonomskih transakcija između rezidenata jedne zemlje i rezidenata drugih zemalja, za određeni vremenski period, izražen u jedinstvenoj valuti.

142. Kamata je:

- a) finansijski prinos od akcija,
- b) finansijski prinos od novčanih fondova i pozajmljenih novčanih sredstava,
- c) finansijski prinos od gotovog novca u blagajni.

143. Bruto investicije čine:

- a) finansijske investicije i rabat,
- b) neto investicije i amortizacija,
- c) neproizvodne investicije i amortizacija.

144. Profit predstavlja razliku između:

- a) ukupnog prihoda i varijabilnih troškova,
- b) vrednosti sredstava za rad i fiksnih troškova,
- c) ukupnih prihoda i ukupnih troškova poslovanja.

145. Amortizacija je proces rabaćenja (trošenja):

- a) sredstava za rad,
- b) predmeta rada,
- c) zemljišta.

146. Tržišna cena je:

- a) prosečna cena proizvodnje,
- b) cena koštanja,
- c) novčani izraz tržišne vrednosti robe.

147. Monetarna ravnoteža je usaglašenost između:

- a) raspoložive i potrebne količine novca u jednoj zemlji,
- b) priliva i odliva deviza
- c) akumulacije i investicija.

148. Novac ima funkciju blaga ako je:

- a) investiran,
- b) konvertovan,
- c) tezaurisan.

149. Društveni bruto proizvod je:

- a) ukupno proizvedena količina materijalnih dobara i izvršenih usluga u jednoj zemlji tokom jedne godine,
- b) ukupan društveni proizvod u desetogodišnjem periodu,
- c) suma materijalnih troškova i akumulacije.

150. Osnovni cilj proizvodnje je:

- a) stvaranje materijalnih dobara i usluga radi podmirivanja ljudskih potreba,
- b) obezbeđivanje zaliha proizvoda,
- c) zamena sredstava rada.

STRUČNI PREDMET

(2) OSNOVI EKONOMIJE

LITERATURA ZA PRIPREMU PRIJEMNOG ISPITA

1. Dragana Bogdanović i Gordana Ivanišević: "Osnovi ekonomije" za prvi razred ekonomske škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, izdanje 2019.

Potrebni delovi nastavnih celina za kvalifikacioni ispit su:
II. PROCES DRUŠTVENE PROIZVODNJE: (1. Proizvodnja, 3. Osnovni faktori (inputi i autputi) proizvodnje, 8. Pravilnosti i principi privrednog života - produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost.

III. OSNOVNI POJMOVI O DRUŠTVENOJ PROIZVODNJI: (4. Društveni bruto (domaći) proizvod, društveni proizvod i nacionalni dohodak, produktivnost i intenzivnost rada, 7. Društvena reprodukcija i njeni oblici).

IV. ROBNA PROIZVODNJA I NJENE ZAKONITOSTI: (7. Novac i njegove funkcije, 8. Metalni, papirni i kreditni novac, 9. Inflacija i deflacija, 10. Paritet i devizni kurs, 11. Devalvacija i revalvacija, 15. Tržište i mehanizam ispoljavanja zakona vrednosti - ponuda i tražnja).

2. Dragoljub Dragišić, Bogdan Ilić, Branko Medojević, Milovan Pavlović, "Osnovi ekonomije" (za drugi razred ekonomske škole), Zavod za udžbenike, izdanje 2015.

Potrebni delovi nastavnih celina za kvalifikacioni ispit su:

I. ROBNi PROIZVOĐAČ I NJEGOVA REPRODUKCIJA (3. Proizvodna funkcija, 8. Troškovi proizvodnje i cena koštanja robnog proizvođača (troškovi, fiksni, varijabilni, ukupni, granični ili marginalni), 9. Različiti motivi poslovanja robnog proizvođača (profit i maksimiranje profita, profit kao motivacija poslovanja).

II. NACIONALNI DOHODAK KAO MATERIJALNA OSNOVA RASPODELE U SAVREMENOJ PRIVREDI: 2. Najamnina kao oblik dohotka- visina i oblici najamnine, 3. Različiti oblici plasmana kapitala - troškovi prometa, marža i rabat, zajmovni kapital, kamata, kamatna stopa, bankarski kapital i tarifa, akcijski kapital, cena akcija i dividenda, vrste i značaj hartija od vrednosti (obveznice i akcije), zemljišna renta.

III. OSNOVNE KARAKTERISTIKE PROCESA REPRODUKCIJE U SAVREMENOM DRUŠTVU (1.4. Osnovne karakteristike proizvodne i tržišne strukture - slobodna (potpuna) tržišna konkurencija, monopol i monopolistička konkurencija (osnovna obeležja).

3. Stevan Devetaković, Biljana Jovanović-Gavrilović, Gojko Rikalović "Osnovi ekonomije" (za treći razred ekonomske škole), Zavod za udžbenike.

Potrebni delovi nastavnih celina za kvalifikacioni ispit su:

II. PRIVREDNI RAZVOJ (1. Privredni razvoj i privredni rast, 2. Činioci privrednog razvoja).

V. RAZVOJNA POLITIKA I INVESTICIJE (1. Pojam, vrste i funkcije investicija, 2. Područja i komponente privrednog sistema)

4. Milorad Unković: "Osnovi ekonomije" (za četvrti razred ekonomske škole), Zavod za izdavanje udžbenika.

Potrebni delovi nastavnih celina za kvalifikacioni ispit su:
III. PLATNI BILANS (1. Platni bilans, 2. Vrste transakcija u platnom bilansu).

IV. DEVIZNI KURSEVI (1. Devizni kurs, 2. Vrste deviznih kurseva)

V. MEĐUNARODNO KRETANJE KAPITALA (Portfolio i direktne strane investicije).